

พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 กับการพัฒนาที่ยั่งยืน

The Crown Property Act B.E. 2560 and Sustainable Development.

ทรงวุฒิ สารสาริน¹⁾, เสาวภาค บัญญุภัทร²⁾

^{1) 2)} คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Songwud Sarasarin¹⁾, Saowapang Boonyapataro²⁾

^{1) 2)} Faculty of Humanities and Social Sciences, Kanchanaburi Rajabhat University.

บทคัดย่อ

เมื่อได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2479 และได้ตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 เพื่อให้การจัดการทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์มีความสะดวกมากขึ้นเพราะลดความซ้ำซ้อนของทั้งประเภทของทรัพย์สินและหน่วยงานที่ดูแลรักษา ทั้งนี้เพราะทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ทำหน้าที่หลักสองประการอันได้แก่ ประการแรกการดำเนินการส่งเสริมพัฒนาสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยซึ่งสอดคล้องกับการรักษาขนบธรรมเนียมที่ดีอันเป็นสัญลักษณ์ของชาติไทย ประการที่สองทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืนผ่านพระราชกรณียกิจต่างๆ ผ่านพระราชกรณียกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจการด้านทำนุบำรุงศาสนา โครงการในพระราชดำริ โครงการเพื่อพัฒนาสังคม การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

คำสำคัญ : กฎหมาย, ทรัพย์สิน, ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

Abstract

The Crown Property Act B.E. 2479 was cancelled and substituted by the Crown Property Act B.E. 2560. The main purpose is to ensure a smooth management of crown property as well as to reduce redundancies of property categories and maintenance agencies. The crown property is endowed with two main objectives. First, the crown property is to uphold Thai monarchy, which is a national symbol of long history and sophisticated traditions. Second, the crown property is to promote the national sustainable development via multiple royal projects relating to religious promotion, social and real estate development.

Keywords: law, property, crown property.

วัตถุประสงค์ของบทความและขอบเขตของบทความ

วัตถุประสงค์หลักบทความนี้ต้องการเสนอแนะให้เห็นถึงความสำคัญในการตราบัญญัติพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ขึ้นใหม่แทนกฎหมายเดิมที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2479 ซึ่งย่อมต้องมีความล้าสมัยไม่เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน

ขอบเขตของบทความนี้มีขอบเขตในสองมิติอันได้แก่ มิติแรกเป็นขอบเขตด้านกฎหมายโดยเปรียบเทียบกันระหว่างพระราชบัญญัติเก่าและใหม่ คือพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2479 และ พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 ว่ามีความแตกต่างกันในสาระใดบ้าง

มิติที่สองเป็นขอบเขตด้านความสัมพันธ์ของพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ในฐานะเครื่องมือในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เช่น ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาชุมชนสังคม เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นการสะท้อนเพื่อพัฒนาการจัดการทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์อีกด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ผลในการสร้างสรรค์บทความ

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเขียนบทความนี้ใช้การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นสำคัญโดยรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ 2 ฉบับที่เกี่ยวข้องหลักคือพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2479 และ พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 รวมถึงกฎหมายลำดับรองและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

การวิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างสรรค์บทความวิเคราะห์ทั้งในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ คือพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2479 และ พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่าย

พระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 เพราะเป็นกฎหมายแม่บทที่ว่าด้วยการจัดการทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์โดยวิเคราะห์ถึงลักษณะที่แตกต่างกันของยุคอดีต และการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

ตลอดจนวิเคราะห์ถึงกฎหมายรับรองต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ครบถ้วนรอบด้านมากขึ้น เช่น พระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการ และการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. 2560 เหล่านี้เป็นต้น

บทนำ

เดิมทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ในสมัยที่ประเทศไทยใช้ระบอบการปกครองสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไม่เกิดปัญหาในการจัดการ เนื่องจากเป็นไปตามพระราชอัธยาศัยที่วินิจฉัยตามพระราชประสงค์ เช่น การพระราชทานที่ดินโดยอาศัยพระบรมราชโองการของล้นเกล้ารัชกาลที่ 6 ดังคำพิพากษาฎีกาที่ 1346/2535 “พระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็น พระบรมราชโองการของพระมหากษัตริย์ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช มีผลเด็ดขาดตามกฎหมายเมื่อมิได้มีพระบรมราชโองการของพระองค์ท่านเองหรืออำนาจเด็ดขาดอื่นใด อันมีเจตนารมณ์ ยกเลิกเพิกถอน โดยเฉพาะแล้วพระบรมราชโองการนั้นย่อมมีผลอยู่” แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทยจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตยโดยคณะราษฎรเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 จึงเป็นสาเหตุสำคัญในการตราพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิของพระมหากษัตริย์ตามกฎหมายเดิมและสร้างความชัดเจนในประเด็นเรื่องของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ตามระบอบการปกครองประชาธิปไตย

การจัดการทรัพย์สินอันเกี่ยวเนื่องกับพระมหากษัตริย์เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป พบว่าบทบาทของทรัพย์สินมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการเวลา

ตัวอย่างเช่น บรรดาทรัพย์สินที่มีผู้ดูแลถวายเป็นจำนวนมากขึ้น ประกอบกับทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์มีมูลค่าสูงขึ้นอย่างมาก รวมถึงความซับซ้อนของการจัดการทรัพย์สินเหล่านี้

ประการที่สำคัญที่สุดคือสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่คนไทยให้ความสำคัญใช้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และให้การเคารพอย่างที่สุด การส่งเสริมพระเกียรติยศของพระมหากษัตริย์ การรักษาขนบธรรมเนียมตามโบราณราชประเพณีเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของคนไทย ความเป็นชาติของไทย และเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนชาวไทย ดังนั้นการจัดการทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์จึงเป็นกฎหมายที่สำคัญเป็นลำดับต้นๆ ของกฎหมายไทย

สังเขปพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์

ประเทศไทยได้มีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ฉบับแรกได้แก่พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2479 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่เกิดขึ้นหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 เพราะก่อน พ.ศ. 2475 กฎหมายฉบับนี้ไม่มีความจำเป็นแต่ประการใด การจัดการทรัพย์สินทั้งหมดภายในรัฐขึ้นอยู่กับพระราชวินิจฉัย ของพระมหากษัตริย์ “พระมหากษัตริย์เป็นเจ้าของเหนือที่ดินทั้งปวงในประเทศ” (แสง บุญเฉลิมวิภาส, 2560, หน้า 100)

พระราชบัญญัติดังกล่าวได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกสองครั้งเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และสอดคล้องกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของการจัดระเบียบเกี่ยวกับทรัพย์สิน ดังกล่าวอันได้แก่ พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2484 และพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2491 และในปี พ.ศ. 2560 ได้ตราพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นใหม่เป็นพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 โดยเพื่อประโยชน์ที่ระบุไว้ในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติที่ว่า “โดยที่ทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์เป็นทรัพย์สิน

ในพระมหากษัตริย์ทรงใช้ในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจต่างๆ จึงสมควรให้การจัดการทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย เพื่อให้การใช้ประโยชน์ทรัพย์สินนั้นเป็นไปโดยเหมาะสมตามที่ทรงมีพระราชวินิจฉัย และเป็นไปตามโบราณราชประเพณี”

โดยเนื้อหาของพระราชบัญญัติดังกล่าวในทุกฉบับมีสาระสำคัญที่คล้ายคลึงกันโดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลักดังนี้

1. การจำแนกประเภทของทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ โดยมีการจำแนกประเภทออกเป็นทรัพย์สินประเภทต่างๆ ตามที่มาของทรัพย์สินนั้น อันได้แก่ ทรัพย์สินส่วนพระองค์ ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ความจำเป็นในการแบ่งประเภทดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการจัดการดูแลรักษาผลประโยชน์ดังกล่าว

อนึ่ง ทรัพย์สินประเภททรัพย์สินส่วนพระองค์ และทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ปรากฏอยู่ทั้งในพระราชบัญญัติฉบับ พ.ศ. 2479 และ ฉบับ พ.ศ. 2560 ส่วนทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดินในฉบับ พ.ศ. 2560 ได้มีการตัดส่วนนี้ออกไป

2. อำนาจในการจัดการทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ ในการจัดการทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์นั้นพบว่าพระราชบัญญัติกำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรหนึ่งเพื่อมาพิจารณาเรื่องนี้โดยเฉพาะคือสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เพื่อเข้ามาดูแลและดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

นอกจากนี้ในพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2479 ยังกำหนดให้การจัดการทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์อาจอยู่ในความดูแลของสำนักพระราชวังหรือโดยพระราชอัธยาศัยก็ได้ขึ้นอยู่กับประเภทของทรัพย์สิน

3. การเสียภาษีอากรในพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ทั้งสองฉบับมีการกำหนดการเก็บภาษีสำหรับการถือครองทรัพย์สิน การได้มาของทรัพย์สินและยกเว้นการเก็บภาษีไว้ใน

ประเภทของทรัพย์สินของฝ่ายพระมหากษัตริย์แตกต่างกันไป

เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของพระราชบัญญัติไม่ว่าในฉบับเดิมหรือฉบับที่แก้ไขขึ้นใหม่ก็คงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสามประเด็นนี้ เพียงแต่มีความแตกต่างกันไปของเนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการทรัพย์สินในแต่ละช่วงเวลา

ความแตกต่างระหว่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2479 และพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560

ในพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ทั้งสองฉบับมีส่วนที่แก้ไขแตกต่างกันออกไปในประเด็นที่ต้องพิจารณาดังต่อไปนี้

1. การจำแนกประเภทของทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์

พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2479 กำหนดทรัพย์สินออกเป็น 3 ประเภทตามมาตรา 4 บัญญัติว่า

“ทรัพย์สินส่วนพระองค์” หมายความว่า ทรัพย์สินที่เป็นของพระมหากษัตริย์อยู่แล้วก่อนเสด็จขึ้นครองราชสมบัติ หรือทรัพย์สินที่รัฐทูลเกล้าฯ ถวาย หรือทรัพย์สินที่ทรงได้มาไม่ว่าในทางใดและเวลาใดนอกจากที่ทรงได้มาในฐานะที่ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ รวมทั้งดอกผลที่เกิดจากบรรดาทรัพย์สินเหล่านั้นด้วย

“ทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน” หมายความว่า ทรัพย์สินในพระมหากษัตริย์ซึ่งใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า พระราชวัง

“ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์” หมายความว่า ทรัพย์สินในพระมหากษัตริย์นอกจากทรัพย์สินส่วนพระองค์และทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าวแล้ว

แต่ในพระราชบัญญัติฉบับปัจจุบันกำหนดให้เหลือประเภททรัพย์สินเพียง 2 ประเภทตามมาตรา 4 ที่บัญญัติว่า

“ทรัพย์สินส่วนพระองค์” หมายความว่า ทรัพย์สินที่เป็นของพระมหากษัตริย์อยู่แล้วก่อนเสด็จขึ้นครองราชสมบัติ ทรัพย์สินที่รัฐทูลเกล้าฯ ทูลกระหม่อมถวาย และ

ทรัพย์สินที่ทรงได้มาไม่ว่าในทางใดและเวลาใดอันเป็นการส่วนพระองค์ ทั้งนี้ รวมถึงดอกผลที่เกิดจากบรรดาทรัพย์สินเหล่านั้นด้วย

“ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์” หมายความว่า ทรัพย์สินในพระมหากษัตริย์นอกจากทรัพย์สินส่วนพระองค์

เมื่อพิจารณาจากทั้งสองพระราชบัญญัติความแตกต่างประการสำคัญคือ ในพระราชบัญญัติฉบับใหม่นั้นตัด“ทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน” ออกไปจึงทำให้เหลือเพียงทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์และทรัพย์สินส่วนพระองค์ ในความเป็นจริงได้มีการลดความซ้ำซ้อนของประเภททรัพย์สินออกไปโดยกำหนดไว้ในมาตรา 10 วรรคสอง

“ให้ทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พุทธศักราช 2479 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ตามพระราชบัญญัตินี้”

ดังนั้นทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดินจึงถูกผนวกอยู่ในส่วนของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์จึงทำให้ง่ายต่อการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เหตุเพราะเมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2479 พบว่าเมื่อจำแนกประเภททรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ออกพบว่าประเภททรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ระหว่าง ทรัพย์สินส่วนพระองค์และทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งพบว่ามี ความซ้ำซ้อนกัน

2. การจัดการดูแลทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์

พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พุทธศักราช 2479 กำหนดจัดการดูแลทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ไว้ค่อนข้างซับซ้อนและยุ่งยากทั้งนี้เกี่ยวเนื่องจากในมาตรา 5 กำหนดถึงการดูแลที่แตกต่างกันไปตามประเภทของทรัพย์สินดังนี้

“ทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดินและทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์บรรดาที่เป็นเครื่องอุปโภคบริโภค ให้อยู่ในความดูแลรักษาของสำนักพระราชวัง

ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์นอกจากที่กล่าว
ในวรรคก่อน ให้อยู่ในความดูแลรักษาและจัดหา
ผลประโยชน์ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

ทรัพย์สินส่วนพระองค์นั้น การดูแลรักษาและการ
จัดหาผลประโยชน์ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย”

ดังนั้นในมาตรา 5 ของพระราชบัญญัติ พ.ศ.2479
กำหนดให้การดูแลทั้งสำนักพระราชวัง สำนักงาน
ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และเป็นไปตามพระราช
อัธยาศัยจึงมีความยุ่งยากในการดูแลทรัพย์สินฝ่าย
พระมหากษัตริย์เพราะไม่เกิดการรวมศูนย์ทำให้เกิด
ปัญหาในการบริหารจัดการได้

แต่ในพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่าย
พระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 ในมาตรา 6 วรรคแรก
บัญญัติว่า

“การจัดการ การดูแลรักษา การจัดหาผลประโยชน์
และการดำเนินการอื่นใดอันเกี่ยวกับทรัพย์สินฝ่าย
พระมหากษัตริย์ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย เพื่อการ
นี้ พระมหากษัตริย์จะทรงมอบหมายให้สำนักงาน
ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ บุคคลใด หรือหน่วยงาน
ใดเป็นผู้จัดการทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ สำหรับ
ทรัพย์สินใดภายใต้เงื่อนไขอย่างใดก็ได้”

ดังนั้นในพระราชบัญญัติฉบับปัจจุบันรวมการจัดการ
ให้อยู่ในดูแลหลักที่สำนักงานทรัพย์สินส่วน
พระมหากษัตริย์ทำให้ง่ายต่อการบริหารจัดการที่ไม่
ซ้ำซ้อน แต่ยังคงให้อำนาจพระมหากษัตริย์ในการตัดสินใจ
พระราชกฤษฎีกาไปตามพระราชอัธยาศัยได้

อนึ่ง พบว่าในพระราชบัญญัติฉบับ พ.ศ. 2560 ไม่ได้
ให้อำนาจสำนักพระราชวังในการดูแลจัดการทรัพย์สิน
ทั้งนี้เนื่องจากการมีการปรับประเภทของทรัพย์สิน
ฝ่ายมหากษัตริย์ที่ตัดทอนส่วนทรัพย์สินสาธารณสมบัติ
ของแผ่นดินและทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์บรรดา
ที่เป็นเครื่องอุปโภคบริโภคให้มาอยู่ในความหมาย
ของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

3. การเสียภาษีอากร

พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่าย
พระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2479 กำหนดการเสียภาษีไว้
ในมาตรา 8 ที่บัญญัติว่า

“ทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดินย่อม
ได้รับความยกเว้นจากการเก็บภาษีอากร

ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ย่อมได้รับความ
ยกเว้นจากการเก็บภาษีอากรเช่นเดียวกับทรัพย์สิน
ของแผ่นดิน

ทรัพย์สินส่วนพระองค์ย่อมไม่อยู่ในข่ายแห่งความ
ยกเว้น ดังกล่าวแล้ว”

เมื่อพิจารณาตามมาตรา 8 พบว่าทรัพย์สินฝ่าย
พระมหากษัตริย์ประเภท ทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติ
ของแผ่นดิน และทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ได้รับ
ยกเว้นในการเก็บภาษีอากร ส่วนทรัพย์สินส่วนพระองค์
นั้นไม่ได้รับการยกเว้น

ส่วนพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่าย
พระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 กำหนดการเก็บภาษีอากร
ของทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ไว้ในมาตรา 9 ซึ่ง
บัญญัติว่า

“ทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์จะต้องเสียภาษี
อากร หรือได้รับยกเว้นภาษีอากร ย่อมเป็นไปตาม
กฎหมายว่าด้วยการนั้น”

เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับพบว่า
ในการยกเว้นภาษีอากรอันเกี่ยวเนื่องกับทรัพย์สินฝ่าย
พระมหากษัตริย์นั้น ในพระราชบัญญัติฉบับเดิม
กำหนดให้พระราชบัญญัติมีเนื้อหา ยกเว้นภาษีโดยตัว
พระราชบัญญัติเอง แต่ในขณะที่พระราชบัญญัติฉบับ
ปัจจุบันให้เป็นอำนาจของกฎหมายนั้นๆว่าจะยกเว้นการ
เก็บภาษีอากรให้กับทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์หรือไม่
เช่น หากเป็นการเก็บภาษีที่ดินและโรงเรือนในส่วน
พระราชวังจะได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัติภาษี
โรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 เป็นต้น โดยใน
มาตรา 9 (1) บัญญัติว่า

“ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ ท่านให้ยกเว้นจากบทบัญญัติ
แห่งภาคนี้

(1) พระราชวังอันเป็นส่วนของแผ่นดิน”

**พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่าย
พระมหากษัตริย์กับการพัฒนาที่ยั่งยืน**

พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 ซึ่งยกเลิกพระราชบัญญัติเดิม พ.ศ. 2479 นั้น หากพิจารณาที่มานั้นเป็นการประนีประนอมของคณะรัฐบาลใหม่ในยุคนั้นกับสถาบันพระมหากษัตริย์จนเคยเกิดการกระทบกระทั่งกันดังปรากฏในหนังสือเจ้าชีวิตว่า “ในตอนต้น พ.ศ. 2480 (ค.ศ. 1937) เกิดเรื่องไม่งามขึ้นในวงการเมือง เกี่ยวกับที่ดิน อันเป็นทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ ซึ่งคณะผู้สำเร็จราชการฯ มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย คือ ที่ดินอันเป็นพระคลังข้างที่ บัดนั้น นับว่า เป็นทรัพย์สินมหากษัตริย์ ซึ่งแม้มีสำนักงานดูแลก็จริงแต่ความรับผิดชอบในการควบคุม ยังอยู่ในคณะผู้สำเร็จราชการฯ ขณะนั้นมีข่าวปรากฏออกมาว่าสมาชิกคณะผู้ก่อการเดิมที่เรียกว่า “ดีหนึ่ง” 34 คน สามารถซื้อที่ดินของทรัพย์สินฯ นี้ได้โดยราคาอันต่ำที่สุด ทั้งยังได้โอกาสผ่อนชำระค่าซื้อที่ดินอย่างสะดวกง่ายดาย ยิ่ง จนการซื้อครั้งนั้นเกือบจะเท่ากับได้เปล่าๆ เมื่อเป็นที่ทราบกันทั่วไปก็เกิดความไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง” (จุลจักรพงษ์, พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า, 2554, หน้า 379) จากข้อความข้างต้นสะท้อนได้ดีว่าทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์มีปัญหาในการบริหารจัดการแต่ในอดีต โดยเฉพาะเมื่อมีการเปลี่ยนผ่านระบอบการปกครองยิ่งทำให้เกิดปัญหาในการขัดกันซึ่งผลประโยชน์

พระราชบัญญัติฉบับใหม่ พ.ศ. 2560 จึงเป็นกฎหมายซึ่งใช้แก้ไขปัญหามาจากกฎหมายเดิมและสะท้อนถึงการพัฒนาได้อย่างดีที่สุด โดยการพัฒนาที่กล่าวถึงในบทความนี้สะท้อนออกมาในสองลักษณะอันได้แก่ การพัฒนาสถาบันพระมหากษัตริย์ และการพัฒนาประเทศ

1.การพัฒนาสถาบันพระมหากษัตริย์

ทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นสถาบันหลักที่ประชาชนชาวไทยให้ความเคารพ ประกอบกับเป็นที่ยึดเหนี่ยวของประชาชนชาวไทย ดังนั้นทรัพย์สินดังกล่าวมีส่วนในการส่งเสริมพระเกียรติยศของกษัตริย์ตามโบราณราชประเพณี อีกทั้งสะท้อนถึงวัฒนธรรมแห่งชาติอันดีงามอีกด้วย พระราชบัญญัตินี้มีส่วนช่วยดังนี้

1.1 การลดความยุ่งยากในการแบ่งประเภทของทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์

พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 ได้ลดความยุ่งยากในการแบ่งประเภทจาก 3 ประเภทเดิม เหลือเพียงทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และทรัพย์สินส่วนพระองค์ โดยตัด “ทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน” ออกไป ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ถูกต้องเพราะส่วนที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น จะไปทับซ้อนกับเรื่องสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา 1304 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งบัญญัติว่า

“สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

(1) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่น ตามกฎหมายที่ดิน

(2) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

(3) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อมและโรงพยาบาล สำนักราชการ บ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทโธปกรณ์”

นอกจากนี้หากพิจารณาในพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2479 ขาดความชัดเจนในประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างนิยามศัพท์กับการอธิบายความหมายของทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ ในขณะที่พระราชบัญญัติฉบับปัจจุบันสร้างความชัดเจนไว้ในมาตรา 5 วรรคแรกซึ่งบัญญัติว่า

“ทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ ได้แก่ ทรัพย์สินส่วนพระองค์และทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์”

ดังนั้นการสร้าง ความชัดเจนและไม่ยุ่งยากของทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์จึงเป็นประโยชน์มากในการส่งเสริมสถาบันพระมหากษัตริย์ เนื่องจากการแบ่งประเภทที่ซับซ้อนเป็นผลพวงมาจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองในสมัย พ.ศ.2475

1.2 ความสะดวกในการจัดการทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์

พระราชบัญญัตินี้เมื่อกำหนดประเภทของทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์โดยกำหนดออกเป็นสองประเภทคือ

ทรัพย์สินส่วนพระองค์ และทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และให้ทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดินไปรวมอยู่กับทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งทำให้หน้าที่หลักในการจัดการดูแลทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์อยู่ในความดูแลหลักของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เพราะเดิมนั้นสำนักพระราชวังจะดูแลในส่วนของทรัพย์สินส่วนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ทั้งนี้เนื่องจากตามพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. 2560 ซึ่งตราออกมาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. 2560 ซึ่งได้วางระเบียบหน่วยงานส่วนพระองค์ในมาตรา 3 ซึ่งบัญญัติว่า

“ส่วนราชการในพระองค์มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (1) สำนักงานองคมนตรี
- (2) สำนักพระราชวัง
- (3) หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์

ส่วนราชการในพระองค์ตามวรรคหนึ่งให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิบัติการกิจราชการในพระองค์ถวายองค์พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ตามพระราชอัธยาศัยขึ้นตรงต่อพระมหากษัตริย์”

ประกอบกับมาตรา 7 ซึ่งกำหนดหน้าที่ของสำนักพระราชวังบัญญัติว่า

“สำนักพระราชวังมีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (1) ศาลาว่าการสำนักพระราชวัง
- (2) กรมราชเลขาการในพระองค์
- (3) กรมกิจการในพระบรมวงศานุวงศ์
- (4) กรมมหาดเล็ก
- (5) กรมสนับสนุน
- (6) กรมกิจการพิเศษ
- (7) ส่วนราชการอื่นตามที่กำหนดโดยประกาศสำนักพระราชวัง

หน้าที่ของส่วนราชการ การกำหนดตำแหน่งในส่วนราชการ และการแต่งตั้งหัวหน้าส่วนราชการ รวมทั้งการแบ่งส่วนงานภายในของส่วนราชการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยประกาศสำนักพระราชวัง

การรวม การโอน การปรับปรุง การเปลี่ยนชื่อ หรือการยุบเลิกส่วนราชการตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นประกาศสำนักพระราชวัง”

ดังนั้นพบว่าเมื่อการแบ่งสรรจัดงานของสำนักพระราชวังมีจำนวนมากมาย จึงจำเป็นต้องให้การดูแลทรัพย์สินในส่วนที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่เคยอยู่ในความดูแลของสำนักพระราชวังเปลี่ยนมาอยู่ในความดูแลของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ซึ่งทำหน้าที่เฉพาะโดยตรงเกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน

2. การพัฒนาประเทศ

ทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์มีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศในหลายมิติ มิติแรกผ่านทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์มีลักษณะเป็นที่ดิน อาคาร ตลาด สำนักงานให้เช่าจึงมีผู้อาศัยอสังหาริมทรัพย์ ในมิติที่สองการปฏิบัติการกิจอื่นๆของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ที่อาศัยดอกผลจากทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์เป็นกลไกหลัก

2.1 การพัฒนาประเทศผ่านธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

จากประเด็นที่สถานทูตอังกฤษประกาศขายที่ดินในประเทศไทยมูลค่าสูงถึง 19,000,000,000 บาท แสดงให้เห็นมูลค่าทางอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยที่มีสภาพการณ์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ผู้ดูแลรักษาทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ได้ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศผ่านธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่ขอนำเสนอใน 2 ประเด็นหลักได้แก่ การจัดที่พักอาศัยให้เช่าแก่ประชาชน และการจัดที่ทำประโยชน์ให้แก่ประชาชน

2.1.1 การจัดที่พักอาศัยให้เช่าแก่ประชาชน

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ได้จัดสรรที่ดินสำหรับเช่าเพื่ออยู่อาศัยแก่ประชาชนที่มีปัญหาในการมีที่อยู่อาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง ในเขตชุมชนต่างๆ อันช่วยแบ่งเบาภาระของประชาชนในเรื่องที่อยู่อาศัยอันเป็นปัจจัยหลักของประชาชน ที่ดินที่ถูกจัดสรรที่เป็นที่อยู่อาศัยมักเป็นชุมชนเก่าแก่ที่อยู่มานาน ในเขตกรุงเทพมหานครย่านเกาะรัตนโกสินทร์ เช่น บริเวณถนนแพร่งนรา ถนนแพร่ง

ภูธร ถนนอัษฎางค์ ถนนบำรุงเมือง ถนนเจริญกรุง ถนน
ราชดำเนินนอก ท่าเตียน ท่าพระอาทิตย์ เป็นต้น

ดังนั้นพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่าย
พระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 ซึ่งทำหน้าที่ดูแล
อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ได้
ช่วยเหลือประชาชนในเรื่องที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยพื้นฐาน
ในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนต่อไป

อนึ่ง พันธกิจของสำนักงานทรัพย์สินส่วน
พระมหากษัตริย์ได้จัดการที่ดินออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่
กลุ่มชุมชนเมือง ผู้เช่ารายย่อยเพื่ออยู่อาศัย และยังมี
เล็กน้อย กลุ่มมูลนิธิ สมาคมหรือองค์กรสาธารณกุศล
กลุ่มหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ และกลุ่มผู้เช่าใช้
ประโยชน์เชิงพาณิชย์

2.1.2 การจัดทำประโยชน์ให้แก่ประชาชน

อสังหาริมทรัพย์ของทรัพย์สิน
ฝ่ายพระมหากษัตริย์นอกจากถูกจัดสรรเป็นที่อยู่อาศัย
สำหรับชุมชนเมืองแล้ว ยังถูกจัดสรรเป็นที่ประกอบอาชีพ
ให้แก่ประชาชนโดยมีการจัดสรรให้เช่าอาคารพาณิชย์
ในราชอาณาจักรตลอดจนมีการพัฒนาย่านธุรกิจการค้า
ต่างๆ เพื่อให้เกิดอาชีพแก่ประชาชนโดยทั่วไป
เมื่อประชาชนโดยทั่วไปมีพื้นที่ในการประกอบอาชีพ
ประกอบธุรกิจ ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม
ของประเทศโดยปรากฏใน คำนำของหนังสือเที่ยวเพลิน
เดิน ตลาดทรัพย์สินฯ ว่า “นับแต่อดีตกาล
พระมหากษัตริย์คือ ประมุขของชาติ เป็นผู้ปกครองที่ทรง
จัดระเบียบและวางยุทธศาสตร์ของราชอาณาจักร และ
สนับสนุนให้อาณาประชาราษฎร์มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี
การสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจจึงเป็นบทบาท
ที่สำคัญ ที่พระมหากษัตริย์แต่ละพระองค์คำนึงถึงมาโดย
ตลอด”

พื้นที่ที่ถูกจัดสรรเพื่อให้ประชาชนได้ทำการค้าขาย
ประกอบอาชีพปัจจุบันอยู่ในรูปแบบแหล่งการค้าและ
ตลาดที่สำคัญ เช่น ตลาดราชวงศ์ จังหวัดลำปาง, ตลาด
สดทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์จังหวัดสุพรรณบุรี, ตลาด
บน-ตลาดล่าง จังหวัดนครปฐม เป็นต้น

นอกจากนี้หากพิจารณาแล้วสำนักงานทรัพย์สิน
ส่วนพระมหากษัตริย์ยังมีกระจายไปตามภูมิภาคต่างๆ

จึงทำให้ ความเจริญไม่ได้รวมศูนย์อยู่เฉพาะ
กรุงเทพมหานครเท่านั้นยังกระจายไปยังที่อื่นด้วย เช่น
สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จังหวัดลำปาง,
สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จังหวัดสงขลา,
สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จังหวัดนครปฐม
 เป็นต้น

2.2 การพัฒนาประเทศอันเกี่ยวเนื่องจากสำนักงาน ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

ทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ตามพระราชบัญญัติ
จัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560
นอกจากจะได้ใช้การดูแลจัดการหาประโยชน์ให้เพิ่มเติม
ขึ้นแล้ว ยังใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศในด้าน
อื่นอีกหลายประการโดยผ่านสำนักงานทรัพย์สินส่วน
พระมหากษัตริย์ในการพัฒนาต่างๆ โดยแบ่งการพัฒนา
ออกเป็นกิจการเพื่อสังคมของสำนักงานทรัพย์สินส่วน
พระมหากษัตริย์โดยแบ่งออกเป็น 8 เรื่องที่สำคัญ ได้แก่
การสนับสนุนเพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน การพัฒนา
เยาวชนและการกีฬา การพัฒนาชุมชน การส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรมและการอนุรักษ์ โครงการทางสังคมอันสืบ
เนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการที่เกี่ยวข้องหรือ
สนับสนุนสถาบันพระมหากษัตริย์และสถาบันศาสนา
การสนับสนุนองค์กรที่ทำดีเพื่อสังคม งานด้านสังคมอื่นๆ

คลองลาดโพธิ์ และสะพานภูมิพลซึ่งช่วยแก้ปัญหา
น้ำท่วมให้แก่กรุงเทพมหานครเป็นส่วนหนึ่งอันเกิด
จากพระกรณียกิจโดยปรากฏเด่นชัดและยาวนาน “นับ
แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชสิริสมบัติ
ในปีพุทธศักราช 2489 จวบจนปัจจุบัน เป็นเวลากว่า
60 ปีที่พระองค์บำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ
เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎรผ่านโครงการ
พระราชดำริกว่า 4,400 โครงการ ทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำ
การเกษตร สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมอาชีพ สาธารณสุข
คมนาคมและการสื่อสาร สวัสดิการสังคม และโครงการ
สำคัญอื่นๆ ที่ส่งผลให้พสกนิกรทั่วทุกพื้นที่ได้รับประโยชน์
อย่างต่อเนื่องยาวนาน ” (สำนักงานทรัพย์สิน
ส่วนพระมหากษัตริย์, 2554, หน้า 8)

ไม่เพียงแต่ในกรุงเทพมหานครเท่านั้นการพัฒนา
ประเทศอันสืบเนื่องจากโครงการพระราชดำริที่ต่อเนื่อง

ยาวนานยังปรากฏอยู่ในการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราชด้วย “แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานให้ดำเนินโครงการพัฒนาลุ่มน้ำพื้นที่ปากพนังตามวาระและโอกาสต่างๆ ดังที่กล่าวมาตลอด 20 ปี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพระราชปณิธานอันแน่วแน่ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชาวปากพนัง ทรงเข้าพระราชหฤทัยถึงความซับซ้อนของปัญหาจึงก่อให้เกิดเป็นโครงการพัฒนาที่ครอบคลุมและครบถ้วนทุกกระบวนการ ตั้งแต่การแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ปัญหการขาดแคลนน้ำ การปรับปรุงคุณภาพน้ำ ไปจนถึงการจัดระบบการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ” (สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์, 2556, หน้า 39)

ในกิจการด้านทำนุบำรุงศาสนาเป็นพระราชกรณียกิจเกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ดังปรากฏในมาตรา 7 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติว่า

“พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก”

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เป็นส่วนหนึ่งในการทำนุบำรุงศาสนาเพื่อทำนุบำรุงศาสนสถานอย่างเป็นรูปธรรมดังจะเห็นได้จากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์มีการดำเนินการดูแลศาสนสถานในศาสนาต่างๆ ไม่เพียงแต่ศาสนาพุทธเท่านั้นยังรวมถึงศาสนาอื่นด้วย เช่น การร่วมพัฒนาสวนป่าในวัดเมืองวัดพุทธราม, การอภิบาลสัตว์น้ำ วัดพระประยูรวงศาवास, การอนุรักษ์ต้นไม้เก่าแก่โบราณ วัดตันโพธิ์ศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี, อาสนวิหารพระแม่บังเกิด จังหวัดราชบุรี, มัสยิดกลางสงขลา จังหวัดสงขลา, เทวสถาน

(โบสถ์พราหมณ์) กรุงเทพมหานคร (สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์, 2559, หน้า 218-225) เป็นต้น

สรุปผลและอภิปรายผล

จากบทความนี้พบว่าความสำคัญ ของพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์เป็นกฎหมายที่มีความสำคัญ และเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาประเทศไทยในหลายด้านดังจะสรุปได้ดังนี้

1. การตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 แทนที่พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2479 เป็นการปรับปรุงแก้ไขให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปมากโดยเฉพาะเมื่อเทียบกับเมื่อปีที่จัดทำครั้งแรกคือฉบับ พ.ศ. 2479

2. พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 เป็นกลไกหลักในการพัฒนาและส่งเสริมสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างยั่งยืนโดยทรัพย์สินฝ่ายมหากษัตริย์เป็นส่วนหนึ่งในการดำรงไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย อีกทั้งใช้ในการต่างๆ อันเกี่ยวเนื่องกับพระมหากษัตริย์เพื่อให้สมพระเกียรติ ตลอดจนเพื่อสนองพระราชกรณียกิจต่างๆ

3. พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560 มีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศในหลายมิติอย่างมีประสิทธิภาพ สะท้อนออกมาในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เช่น โครงการบูรณปฏิสังขรณ์วัดต่างๆ การดำเนินงานตามโครงการตามพระราชดำริ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กต.อังกฤษ เผยขายสถานทูตที่กรุงเทพฯ 1.9 หมื่นล้านบาท, คันเมื่อ มีนาคม 25, 2561,

<http://www.bbc.com/thai/international-42898612>

กิจการเพื่อสังคม สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์, คันเมื่อ มีนาคม 23, 2560,

<http://www.crownproperty.or.th/กิจการเพื่อสังคม>.

คำพิพากษาฎีกาที่ 1346/2535, คันเมื่อ มีนาคม 2, 2561, <http://deka.supremecourt.or.th/search/index/2>

จุลจักรพงษ์, พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า. (2554). **เจ้าชีวิต พงสาวดาร 9 รัชกาลแห่งราชวงศ์จักรี** (พิมพ์ครั้งที่ 6).

กรุงเทพฯ: ริเวอร์ บุ๊คส์ จำกัด.

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการและการบริหารงานบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. 2560, ราชกิจจานุเบกษา

เล่ม 134/ตอนที่ 51 ก/หน้า 1 วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2479, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 54/-/หน้า 778

วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2480

พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2484, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 58/-/

หน้า 1321 วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2484

พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2491, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 65/ตอนที่ 10/

หน้า 173 วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2491

พระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินฝ่ายพระมหากษัตริย์ พ.ศ. 2560, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134/ตอนที่ 75 ก/หน้า 1

วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. 2560, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134/ตอนที่ 48 ก/หน้า 1

วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 49/-/หน้า 51

วันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2475

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2560). **ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. (2559). **คู่มือดูแลศาสนสถาน** (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. (2556). **ด้วยพระเมตตา พลิกฟื้น พัฒนา ถิ่นน้ำปากพวง.**

กรุงเทพฯ: ดาวฤกษ์ คอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด.

สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. (2554). **แนวพระราชดำรินมทานคร คลองลาดโพธิ์ และสะพานภูมิพล.**

กรุงเทพฯ: ดาวฤกษ์ คอมมูนิเคชั่นส์ จำกัด.